

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L0608010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A gyógypedagógia alapjai						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr Orbán Réka, adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					14
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					3
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepenvaló további tájékozódás					4
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					4
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák (szóbeli)					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	12				
3.8 A félév össz-óraszama	70				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	☐
4.2 Kompetenciabeli	☐

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, audio-video felszerelés (számítógép, projektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumterem elektronikus felszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C.2 Specifikus gyógypedagógiai beavatkozás (kompenzálás, fejlesztés, terápia) SNI személyek számára • C.3 Adaptált nevelési programok tervezése különböző szintek és célcsoportok számára • C.4 Gyógypedagógiai tanácsadás különböző személyek, csoportok, kategóriák számára (gyerekek, tanulók, családok, tanárok, dolgozók) • C.5 Folyamatos önfelmérés, állandó szakmai, gyakorlati és karrierfejlesztés
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai deontológiai szabályok alkalmazása, alapvető explicit értékrendszerek ismerete • A SNI személyek jogainak és méltóságának tiszteletben tartása • Interdiszciplináris szakmai csoportokban való hatékony együttműködés • a specifikus projektek, programok hatékony kivitelezése • Hatékony tanulási módszerek alkalmazása a folytonos továbbképzés érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ol style="list-style-type: none"> 1. A gyógypedagógia alapfogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése 2. A gyógypedagógiai alapismeretek alkalmazása a különböző helyzetek, folyamatok, projektek stb. magyarázata és értelmezése 3. A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alapszabványok és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>C.2.2 Az elméleti ismeretek szakszerű értelmezése, adaptált gyógypedagógiai beavatkozási programok ismerete a sérüléstípus és a súlyosság függvényében</p> <p>C.2.3 Az egyéni sajátosságok ismerete alapján a gyermek besorolása valamelyik SNI kategóriába, alkategóriába</p> <p>C.3.2 Az alapvető gyógypedagógiai alapismeretek megfelelő használata: a specifikus beavatkozási, fejlesztési, tantervi stratégiák, tartalmak, eszközök tervezésének magyarázatában és értelmezésében</p> <p>C.3.3 A speciális nevelési szükségletű egyének nevelésében és rehabilitálásában előforduló egyéni és csoportos problematikus- és konfliktushelyzetek felismerése</p> <p>C.3.4 A SNI személyek nevelése, rehabilitációja, fejlesztése során hatékony stratégiák kidolgozása és értékelése a felmerülő problémák és konfliktusok megoldására</p> <p>C.4.1 Az adaptált kommunikációs stratégiák és a SNI személyeknek szóló tanácsadás főbb irányzatainak leírása</p> <p>C.4.2 A sérültek és családjaik alapvető szükségleteinek alapján választott gyógypedagógiai tanácsadási módszer indoklása</p> <p>C.5.1. Modern módszertani megközelítések azonosítása az SNI személyek fejlesztésében, nevelésében és társadalmi inklúziójában</p> <p>C.5.2 A bio-pszicho-szociális környezet értelmezése az alapvető gyógypedagógiai ismeretek alkalmazása alapján</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A gyógypedagógia fogalma, története	Előadás	
2. Paradigmaváltások a gyógypedagógiában	Vita	
3. Speciális igényű gyermekek a családban	Power pointos bemutató	
4. A speciális igény kialakulásában szerepet játszó etiológiai tényezők	Audiovizuális módszerek, vita, power pointos bemutató	
5. A mozgássérülés fogalma és a mozgássérültek ellátása	Esetelemzés, vita	

6. A látássérülés fogalma és a látássérültek ellátása	Kérdve kifejtés	
7. A hallássérülés fogalma és a hallássérültek ellátása	Kooperatív technikák	
8. Az értelmi akadályozottság fogalma és az értelmi akadályozottak ellátása	Magyarázat, vita	
9. Az autizmus fogalma és autisták ellátása	Ötletbörze, vita	
10. A beszédzavarok fogalma és a logopédiai ellátás	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
11. Viselkedészavarok és viselkedésszabályozás az iskolában	Kiscsoportos megbeszélés, esetelemzés	
12. Speciális tanulási zavarok fogalma	Bemutató, modellezés	
13. Speciális tanulási zavaros gyermekek az iskolában	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
14. A komplex és intenzív ellátást igénylő személyek gyógypedagógiai megközelítése	Esetelemzés, vita	

Kötelező könyvészet

(ApsyA), A. P. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (V. ed.)*. Washington DC: American Psychiatric Association.

Farell, M. (2008). *Educating Special Children*. Taylor & Francis e-Library, Great Britain

Göllesz V. (1992). *Gyógypedagógiai kórtan*. TK, Budapest 1-3 fejezet

Gordosné Szabó A (2004). *Gyógyító pedagógia*. Medicina kiadó, Budapest

Harris, G. A., Kirk, W. (eds., 1993). *The Foundations of Special Education*. Council for Exceptional Children, Reston

Heward, W. L. (2013). *Exceptional children*. Ohio State University, Pearson, USA

Illyés S. (szerk., 2000). *Gyógypedagógiai alapismeretek*. BGGyTF, Budapest

Ajánlott könyvészet

Asonitou, K., Koutsouki, D., Kourteessis, Th., Charitou, S.(2012). Motor and cognitive performance differences between children with and without developmental coordination disorder (DCD) *Research in Developmental Disabilities*, 33, 996–1005.

Breslau, N. Breslau, J., Miller, E., Raykov, T. (2011). Behavior problems at ages 6 and 11 and high school academic achievement: Longitudinal latent variable modeling. *Psychiatry Research*, 185, 433–437.

Devergie, A., Grimault, N., Healy, E. W., Berthommier, F. (2011). The effect of lip-reading on primary stream segregation. *J. Acoust. Soc. Am.* 130 /1, 283–291.

Drum, Ch. D. (2009). Models and Approaches to Disability. Drum, Ch. D., Krahn, G. L., Bersani, H. (eds.). *Disability and Public Health*. American Public Health Association 27-45.

Kálmán Zs. (2004). *Bánatkő – Sérült gyermek a családban*. Bliss Alapítvány, Bp.

Kálmán Zs. Könczei Gy. (2002). *A Taigetostól az esélyegyenlőségig*. Osiris, Budapest

Köpatakiné Mészáros M. (szerk., 2008). *Adaptációs kézikönyv*. Educatio Társadalmi Közhasznú Társaság, Budapest

Lancioni, G. E., O'Reilly, M. F., Singh, N. N., Sigafoos, J., Green, V. A., Oliva, D., Alberti, G., Carrella, L. (2013). Two women with multiple disabilities communicate with distant partners via a special text messaging system. *Research in Developmental Disabilities*, 34, 397–403.

Odom, S L; Horner, R.H.; Snell, M.E.;Blacher, J. (2007). *Handbook of developmental disabilities*. Guilford Press, New York, USA

Orban, R. , Batiz, E., (ford., 2017). *A tevékenység és részvétel biztosítása. A komplex és intenzív támogatást igénylő fiatalok ellátása* (Jo Lebeer, Mia, Nijland, Luisa Gracio, Beno Schraepen ed.), Enablin+Project / Helix Kiadó, Antwerp & Varna

Pajor E. (2010). *Látássérülés. Bevezető ismeretek*. ELTE- BGGYFK, Budapest

Peeters, T. (1997). *Az elmélettől a gyakorlatig*. Kapocs. Budapest

Radványi, K. (2014). *A legbelső kör*, BGGyTF, Budapest

van Tilborg, A., Segers, E., van Balkom, H., Verhoeven, L. (2014). Predictors of early literacy skills in children with intellectual disabilities: A clinical perspective. *Research in Developmental Disabilities*, 35, 1674–1685.

Vesely, C. K. (2013). Low-income African and Latina immigrant mothers' selection of early childhood care and education (ECCE): Considering the complexity of cultural and structural influences. *Early Childhood Research Quarterly*, 28, 470– 486.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Kinek van szüksége speciális oktatásra?	Ötletbörze	
2. Miért változott a terminológia?	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
3. Szociális támasz	Kiscsoportos megbeszélés	
4. A rizikófaktorok elkerülésének lehetőségei	Audiovizuális módszerek,	
5. Mozgássérültek mindennapjai	Kiscsoportos megbeszélés	
6. A súlyos látássérültek tanulása és térbeli tájékozódása	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
7. A hallássérültek mindennapjai	Audiovizuális módszerek, esetelemzés	
8. Esetelemzés – értelmi akadályozottság	Esetelemzés, vita	
9. Az autisták mindennapjai	Power pointos bemutató	
10. A verbális kommunikáció fontossága	Esetelemzés, vita	
11. Esetelemzés-beszédzavarok	Power pointos bemutató	
12. Viselkedésszabályozás a gyakorlatban	Érvelés, ellentétes nézetek ütköztetése	
13. Tanulási zavarok felismerése és ellátása	Kiscsoportos megbeszélés	
14. A komplex rehabilitáció	Audiovizuális módszerek	

Kötelező könyvészet

Elliot, K., Segal, L.M., Juliano, Ch., Mandel, J., Hearne, Sh. A. (2005). *Birth defects and developmental disabilities*. Trust for American Health

Fiske, S.T. (2006). *Társas alapmotívumok*. Osiris, Budapest – 10. fejezet

László Zs. (2000). *FI-MO-TA gyerekek*. Jupo, Kistarcsa

Susan-Stillman, A. (2014). Attitudes and beliefs of family- and center-based child care providers predict differences in caregiving behavior over time. *Early Childhood Research Quarterly*, 28/4, 905-917

Ajánlott könyvészet

Doménech, A., Moliner, O. (2014). Families Beliefs About Inclusive Education Model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 3286 – 3291.

Gyenei M. (2006). Tanulási alkalmasság- iskolai beválás in M. Tamás M. (szerk.). *Integráció és inklúzió*, Trefort, Budapest

Hatos Gy. (2008). Alapfogalmak – multidiszciplináris nézőpontok in *Az értelmi akadályozottsággal élő emberek: nevelésük, életük*. APC-stúdió, Gyula

Shirian A. S., Dera, A. H. (2015) *Descriptive characteristics of children with autism* at Autism Treatment Center, KSA in *Psychology & Behavior* 151, 604-608

Smith, J., Washington, R., Kuchler, R. (2013). The implementation of conductive education in the treatment of a five year old girl with cerebral palsy: a case report. *Journal of the National Society of Allied Health*, Spring-Summer, 49- 61.

Spaller Á., Spaller K. (2006). *Gyógypedagógiai ismeretek tára*. Timp kiadó, Budapest

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Romániai Pszichológusok Társaságának Deontológiai Kódjának és előírásainak, törvényének megfelelő (Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004)
- A felsőoktatási foglalkoztatások-szelmák nyilvántartásának megfelelő (Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>))

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Vizsga	Szóbeli	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Gyakorlati dolgozat	Interjú egy szakemberrel	20%
	Aktív részvétel	A kötelező és ajánlott könyvészet alapján jegyzetek, előadáson és szemináriumon való aktív részvétel, kiscsoportos vagy egyéni feladatok megoldása	10%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A végső jegy legnagyobb hányadát a téli vizsgaidőszakban megtartandó szóbeli vizsga jelenti. A szóbeli vizsgán a tételsorból húzott tételeket átgondolják, majd elmondják. Minden diáknak kb. 20 perc áll rendelkezésre a felkészüléshez. A szóbeli vizsga eredménye nem fellebbezhető (lásd kreditszabályzat).

Ha a félévi szóbeli vizsgán (végső jegy 70%-a) nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 30%-os előírásoknak eleget tett.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárást vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A hiányzások száma beleszámít a végső jegy kerekítésének irányába is.

A gyakorlati dolgozat leadása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik pótvizsgára vagy jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, **minden tantárgyi követelménynek** eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma
2018.04.02.

Előadás felelőse
dr Orbán Réka, adjunktus

Szeminárium felelőse

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2018.04.09.

Intézetigazgató
dr. Batiz Enikő, adjunktus